

Народна банка Србије

Макроекономска кретања и кретања у финансијском сектору у Србији

Мај 2025.

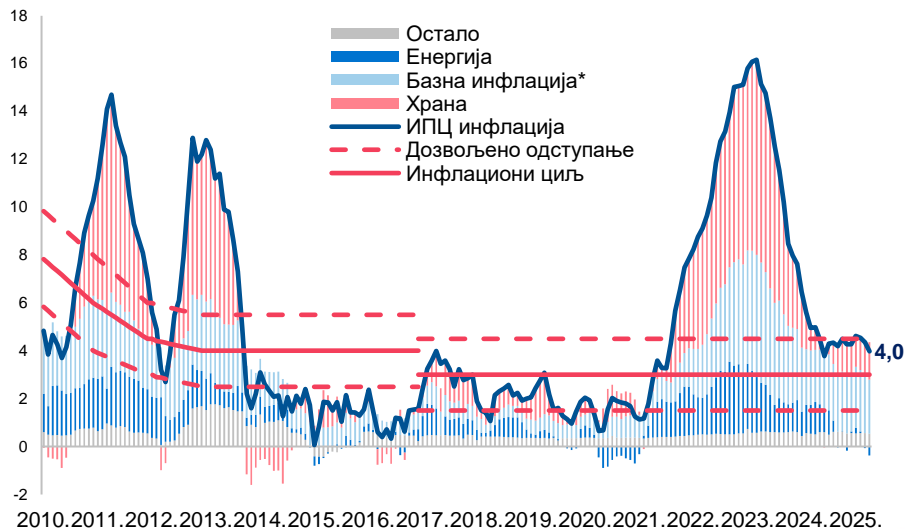
Најважнија кретања

- Упркос вишедимензионалној кризи, Србија је показала отпорност, о чему сведочи раст БДП-а, који је закључно са 2024. годином био већи за преко 18% у односу на претпандемијски ниво, рекордни приливи СДИ, наставак раста запослености и зарада у приватном сектору, као и девизне резерве земље на адекватном нивоу.
- Инфлација се вратила у границе циља $3\pm 1,5\%$ у мају 2024. године, последњих месеци се стабилизовала око горње границе циља, а у априлу успорила на 4,0% мг. Очекујемо да се опадајућа путања инфлације настави и у наредном периоду, тако да би крајем године инфлација требало да се приближи централној вредности циља, што је ниво око кога ће се кретати до краја периода пројекције.
- Према нашој новој пројекцији, раст БДП-а ове године износиће 3,5%, док за наредне две године пројектујемо да ће бити у распону 4–5%, при чему у 2027. години због одржавања специјализоване међународне изложбе „Експо” очекујемо да ће бити ближи горњој граници пројектованог распона.
- Дефицит текућег рачуна је у 2024. износио 5,2 млрд евра и био је у пуној мери покривен приливом СДИ (5,2 млрд евра). На раст дефицита утицао је бржи раст увоза робе и услуга од извоза, услед потреба инвестиционог циклуса и већег расположивог дохотка домаћинстава. Сличне тенденције су настављене и у овој години и текућег дефицит је у Т1 2025. износио 1,4 млрд евра.
- Захваљујући производној и географској диверсификацији и претежно извозно-оријентисаним инвестицијама, извоз робе и услуга Србије показао је отпорност упркос смањењу тражње из ЕУ и региона и у 2024. повећан је за 4,8% мг. У Т1 2025. извоз робе и услуга је повећан за 5,1% мг.
- Након прошлогодишњег раста формалне запослености од 0,4%, она је у Т1 2025. стагнирала, с тим што је у приватном сектору остварен благи раст (0,1% мг.). Према подацима Анкете о радној снази, стопа незапослености је у 2024. износила 8,6% (0,8 п.п. нижа него у 2023). Реални раст просечне зараде у два месеца 2025. износио је 6,2% мг.
- У 2024. реализован је дефицит опште државе од 2,0% БДП-а, док је у Т1 2025. забележен дефицит од 28,6 млрд динара (-1,2% БДП-а). Учешће јавног дуга централне државе у пројектованом БДП-у на крају марта 2025. је износило 44,3% и ниже је за 2,9 п.п. у односу на крај 2024.
- Агенција *Standard & Poor's* повећала је у октобру кредитни рејтинг Србије на ниво инвестиционог ранга (BBB-), док је агенција *Fitch* у јануару потврдила позитивне изгледе за повећање рејтинга.
- Народна банка Србије је у мају задржала референтну каматну стопу на нивоу од 5,75%, истичући да је и даље неопходна опрезност с обзиром на присутне геополитичке тензије, раст протекционизма и неизвесне трговинске политике у међународном окружењу.
- Стабилност банкарског сектора је очувана - показатељ NPL је у марту 2025. на историјском минимуму од 2,3%.

Инфлација се од почетка године креће у складу с нашом пројекцијом

Графикон 1. Кретање ИПЦ

мг. стопе раста, (у %) и доприноси (у п.п.)

- Инфлација је била на опадајућој путањи током прве половине 2024. године, што је било вођено смањењем доприноса свих основних компоненти ИПЦ.
- У условима неповољних временских прилика – глобално и на домаћем тржишту, у П2 2024. инфлација је стабилизована на нивоу од око 4,3%.
- У складу са пројекцијом НБС, инфлација се у првим месецима 2025. кретала око горње границе циљаног одступања, да би у априлу вођена нижим ценама нафтних деривата и успоравањем раста цена услуга успорила на 4%.

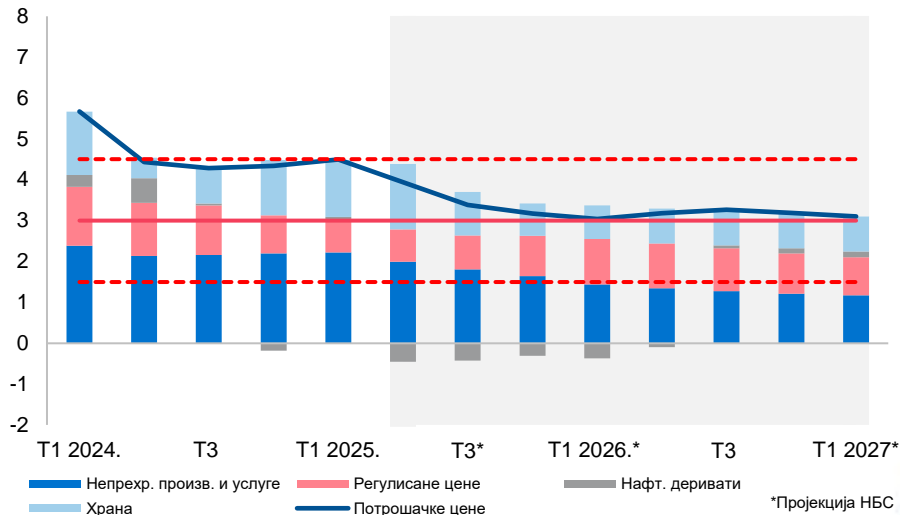
Графикон 2 Инфлациона очекивања финансијског сектора (%)

- Базна инфлација је наставила да се креће изнад укупне, при чему је у априлу успорила на 5,0% мг., на шта се у највећој мери одразио излазак из мг. обрачуна прошлогодишњег поскупљења мобилне телефоније.
- Од почетка 2024. инфлациона очекивања финансијског сектора су усидрена у границама циља и у априлу износе 3,9%, док су према мајској анкети агенције Блумберг очекивања за годину дана унапред на нивоу од 3,5%.
- Средњорочна очекивања финансијског сектора крећу се у интервалу од 3,0% до 3,5% у протеклој години дана.

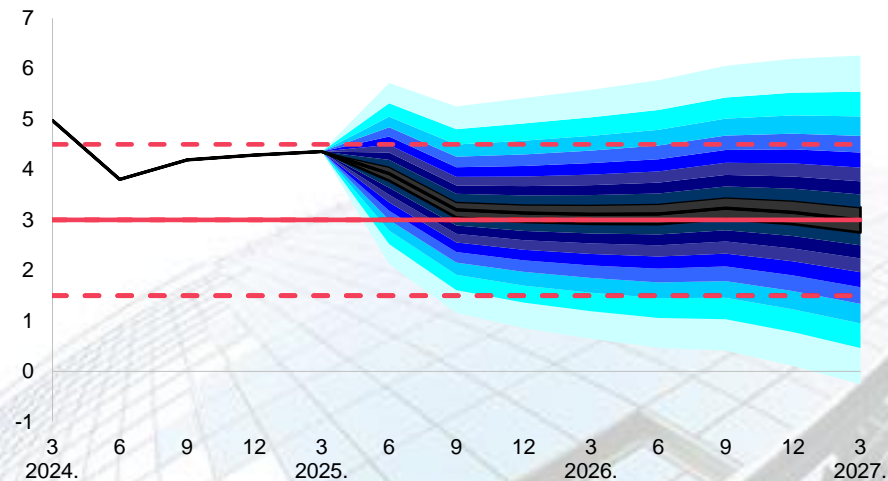
Очекивано успоравање инфлације ка централној вредности циља од друге половине године

Графикон 3. Пројекција инфлације по компонентама (ИоИ, мај 2025),
(просечне мг. стопе по тримесечјима у % и доприноси у п.п.)

- Успоравању мг. инфлације допринеће и даље рестриктивни монетарни услови, очекивано ниже светске цене енергената и нижа увозна инфлација, долазак нове пољопривредне сезоне (под претпоставком да она буде просечна).
- На опадајућу путању базне инфлације одразиће се и пројектовано кретање реалних зарада у складу с растом продуктивности, што ће резултирати њеним приближавањем укупној инфлацији.

Графикон 4. Пројекција инфлације (ИоИ, мај 2025)
(међугодишње стопе, у %)

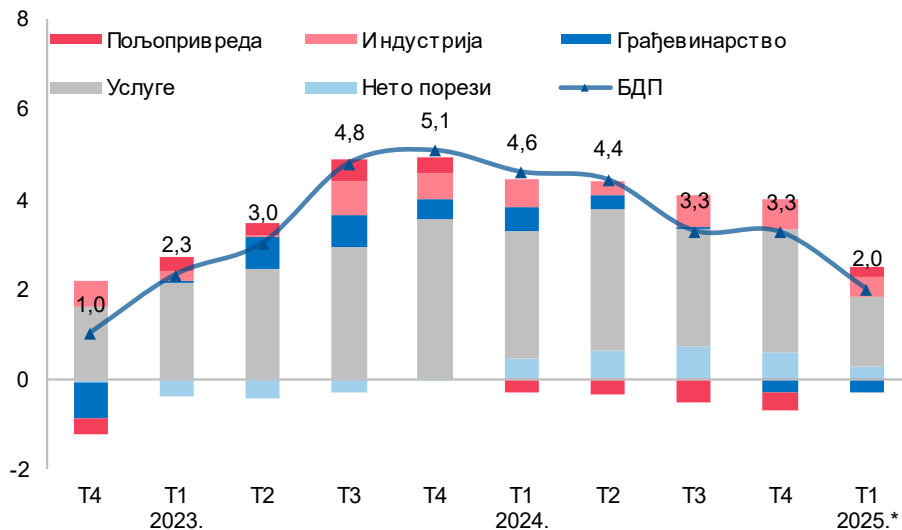

- Ризици пројекције пре свега потичу од фактора из међународног окружења, а највише од геополитичких тензија, протекционистичких мера и изгледа глобалног привредног раста, као и њиховог утицаја на светске цене енергената и примарних производа.
- Када је реч о факторима из домаћег окружења, ризици пројекције односе се на брзину раста домаће тражње и ефекте нове пољопривредне сезоне.
- Укупно посматрано, ризике пројекције инфлације оцењујемо као симетричне.

Раст БДП-а у Т1 2025. успорио на 2% мг.

Графикон 5. Доприноси мг. стопи раста БДП-а, производна страна

(мг. стопе раста, у % и доприноси расту, у п.п.)

- Према флеш процени РЗС-а, у Т1 2025. остварен је реални раст БДП-а од 2% мг., што је ниже у односу на наша очекивања.
- Према нашој процени, највећи допринос расту БДП-а у Т1 потекао је од услужних сектора (1,6 п.п.). У складу с тим, процењујемо и позитиван допринос нето пореза (0,3 п.п.).
- Раст индустријске производње износио је 2,1% мг. у Т1 (процењени допринос БДП-у од 0,4 п.п.), вођен растом прерађивачке индустрије и рударства, док је производња електричне енергије смањена. Процењени пад активности у грађевинарству износио је око 5% (-0,3 п.п.).

Графикон 6. Доприноси расту БДП-а, расходна страна

(мг. стопе раста, у % и доприноси расту, у п.п.)

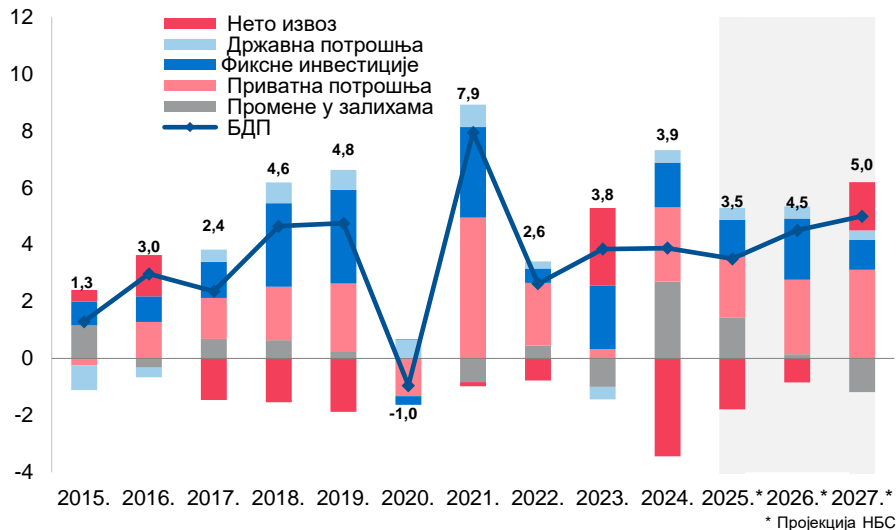
- Са расходне стране, процењујемо да је највећи допринос расту у Т1 дала потрошња домаћинства, а затим инвестиције у основна средства, при чему је благ позитиван допринос потицао и од потрошње државе.
- Услед бржег раста увоза робе и услуга од извоза, процењујемо да је допринос нето извоза био негативан.

Нова пројекција раста БДП-а у 2025. износи 3,5%, у 2026. и 2027. је у распону од 4% до 5%

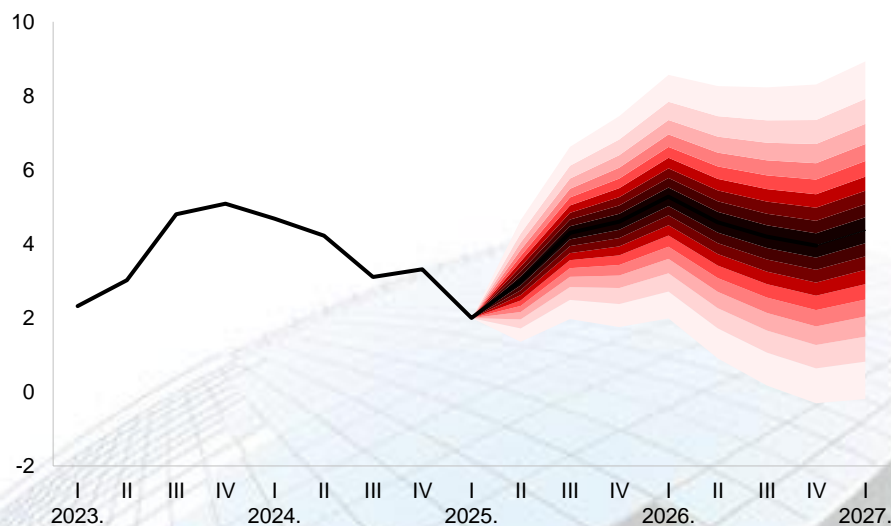
Графикон 7. Кретање БДП-а

(мг. стопе раста, у % и доприноси расту, у п.п.)

Графикон 8. Пројекција раста БДП-а (ИоИ, мај 2025)

(мг. стопе раста, у %.)

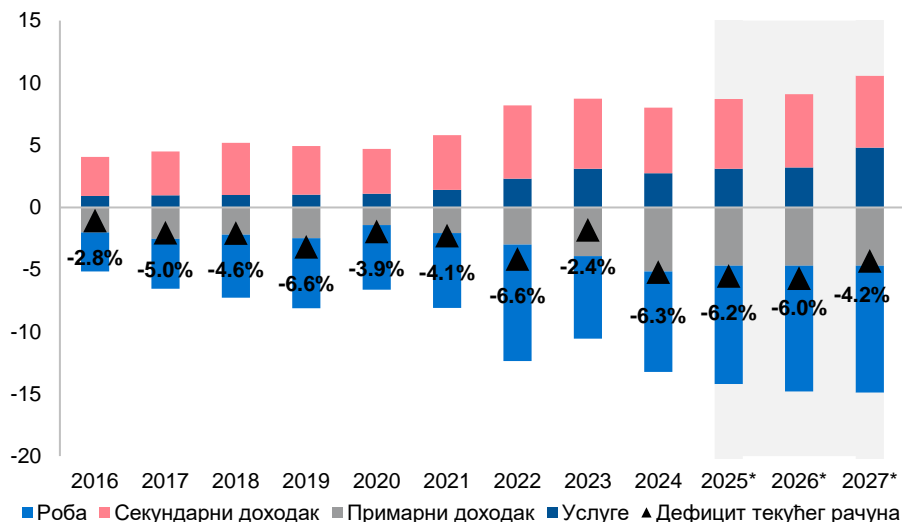

- Наша нова пројекција раста БДП-а за ову годину нижа је од фебруарске, на шта је утицао остварен мањи раст у Т1, проблеми у европској ауто индустрији, раст протекционизма у свету, али и неповољни домаћи фактори.
- Бржем расту у наредним тромесечјима треба да допринесу позитивни ефекти фактора на страни понуде, тј. раст производње у аутомобилској индустрији и повећани капацитети у енергетици, као и реализација инфраструктурних пројеката планираних програмом „Скок у будућност”.
- Позитиван допринос расту БДП-а даће сви услужни и производни сектори, под претпоставком да ће овогодишња пољопривредна сезона бити просечна.

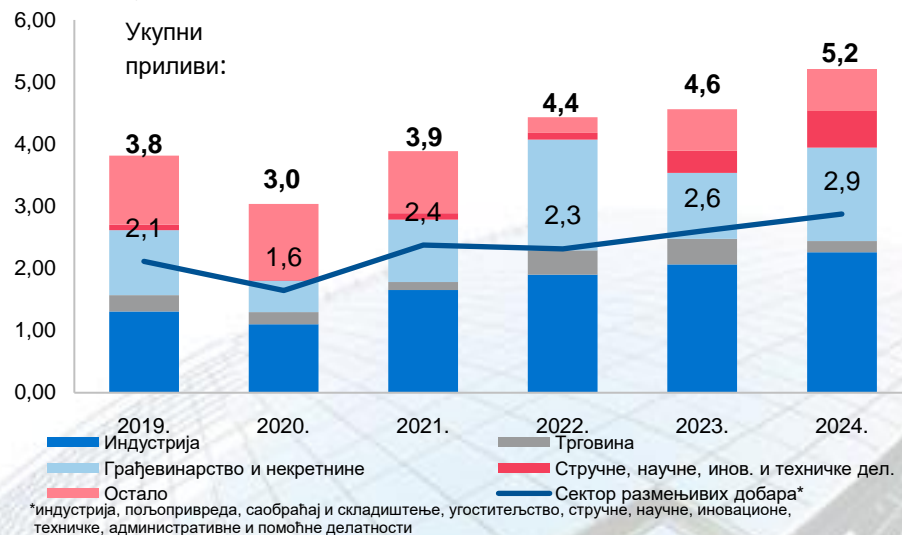
- Ризици из међународног окружења тичу се глобалног привредног раста и у средњем року израженији су наниже, пре свега по основу протекционистичких мера, глобалне неизвесности по том основу, геополитичких тензија, као и повећане неизвесности на финансијским тржиштима, што би могло утицати и на ниже инвестиције и потрошњу.
- Ризици пројекције привредног раста потичу и од брзине раста домаће тражње, као и од исхода пољопривредне сезоне, који су једнако изражени у оба смера.

Ове и наредне године дефицит текућег рачуна ће остати на око 6% БДП-а

Графикон 9. Биланс текућег рачуна по компонентама (млрд евра)

Графикон 10. Секторска структура СДИ (млрд евра)

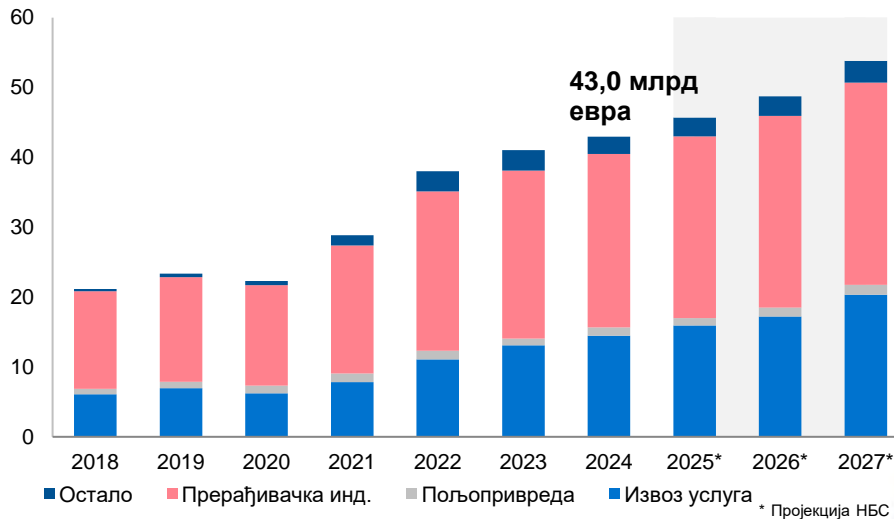

- У три месеца ове године, текући дефицит је износио 1,4 млрд евра, а његов м.г. раст је последица повећаног дефицита на рачуну робне размене и нешто нижег прилива дознака.
- Очекујемо да ће се дефицит текућег рачуна у 2025. и 2026. кретати на нивоу од око 6% БДП-а, а да ће затим у 2027, под утицајем већег извоза услуга због одржавања изложбе Експо, бити снижен (на око 4% БДП-а).

- Од укупно 28,4 млрд евра СДИ у периоду 2018-2024, скоро 60% је усмерено у разменљиве секторе, од чега око 7,7 млрд евра у прерађивачку индустрију.
- У 2023. и 2024. је дошло и до снажног раста СДИ у научним, техничким и иновацијским делатностима што су делатности са највећом додатом вредношћу.
- У Т1 2025. бруто прилив СДИ је износио 704 млн евра, док је нето прилив износио 556 млн евра.
- СДИ су географски диверсификоване, уз највеће учешће прилива из ЕУ, али и растуће учешће прилива из азијских земаља.

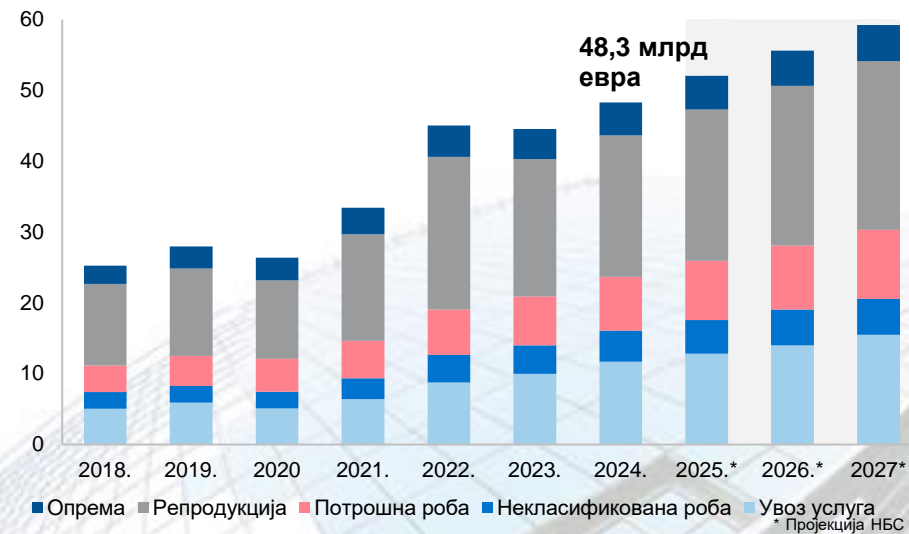
Раст извоза водиће инвестиције из ранијих година и опоравак екстерне тражње; инвестициони циклус и већи расположиви доходак утицаће на раст увоза

Графикон 11. Извоз робе и услуга
(млрд евра)

- Робни извоз је у 2024. повећан за 2,1% мг., вођен растом извоза прерађивачке индустрије, пољопривреде и рударства, док је у супротном смеру деловало смањење извоза електричне енергије, делом због високе базе, а делом због смањеног хидропотенцијала.
- Извоз робе је у Т1 2025 порастао за 2,9% мг, упркос слабој екстерној тражњи и проблемима у европској ауто-индустрији.
- Извоз услуга наставио је да бележи високе стопе раста и у Т1 2025. године и порастао је за 9,8% мг., вођен растом извоза ИКТ услуга.

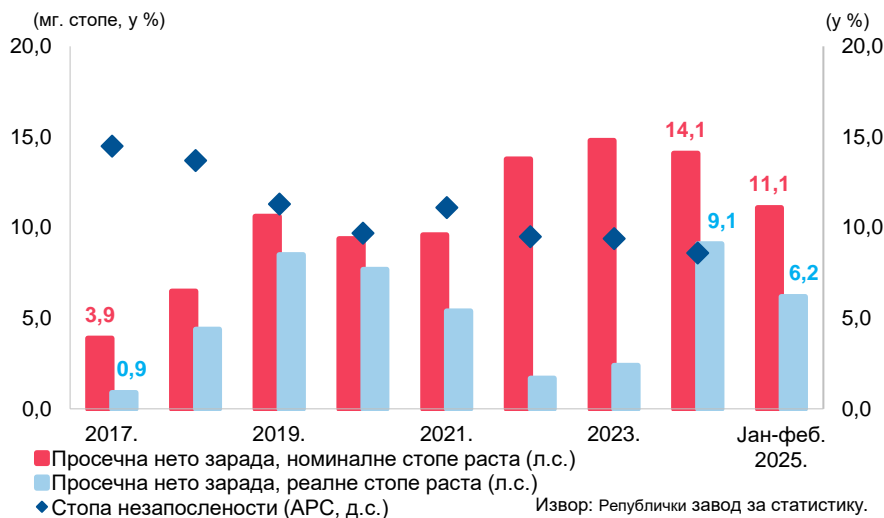
Графикон 12. Увоз робе и услуга
(млрд евра)

- Увоз робе је у 2024. повећан за 5,9% мг., вођен растом увоза опреме, интермедијарних производа и потрошне робе, док је код енергената забележен пад увоза.
- У Т1 2025. робни увоз је био већи за 14,5% мг., при чему је највећи допринос потекао од увоза средстава за репродукцију и потрошне робе.
- Увоз услуга у Т1 остварио је раст од 8,6% мг., највише захваљујући туристичким и транспортним услугама, док је, с друге стране, забележен мањи увоз пословних услуга.

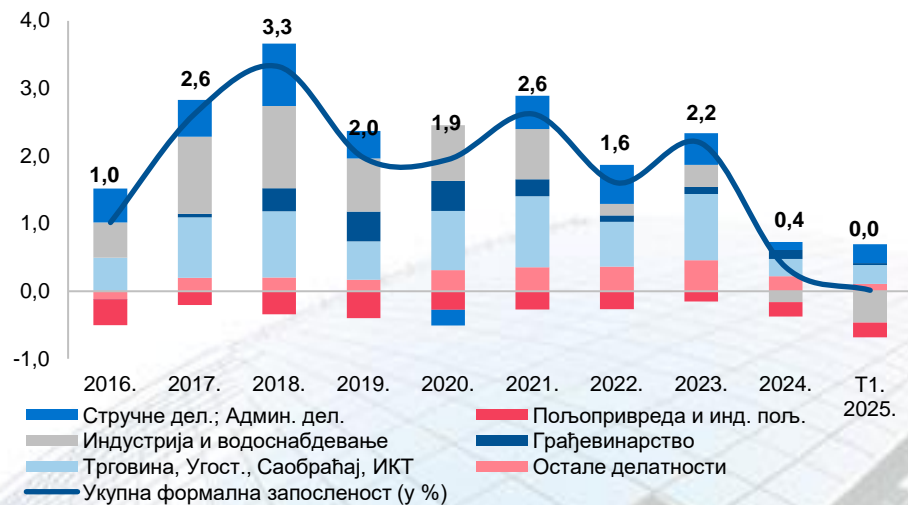
Раст зарада је успорио на почетку године, док формална запосленост стагнира у Т1 2025.

Графикон 13. Номиналне нето зараде по секторима; стопа незапослености (АРС)

- Просечна номинална нето зарада у јануару и фебруару 2025. износила је 105.499 динара (901 евро), при чему је мг. раст успорио на 11,1% (реални раст на 6,2% мг.).
- Просечна зарада у приватном сектору била је 103.562 динара (884 евра), а просечна зарада у јавном сектору је износила 110.364 динара (942 евра).
- Према подацима Анкете о радној снази, стопа незапослености је у 2024. износила 8,6% (0,8 п.п. нижа него у 2023.).

Графикон 14. Допринос мг. расту укупне формалне запослености по делатностима (просек периода, у п.п.)

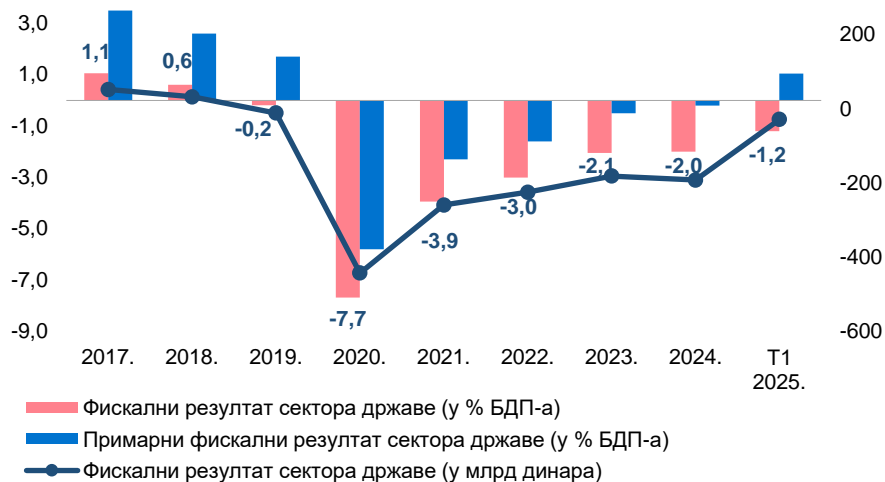

- Према подацима ЦРОСО, укупан број запослених у Т1 2025. године износио је 2,36 млн лица и готово је непромењен у односу на исто тромесечје претходне године. Број формално запослених у приватном сектору износио је 1,75 млн лица и повећан је за око 2 хиљаде лица (тј. 0,1% мг.).
- Мг раст запослености је присутан код 11 од 19 делатности.
- Оцењујемо да је раст продуктивности настављен у Т1 2025. услед бржег раста економске активности од запослености.

Фискални дефицит сектора државе у Т1 2025. 1,2% БДП-а

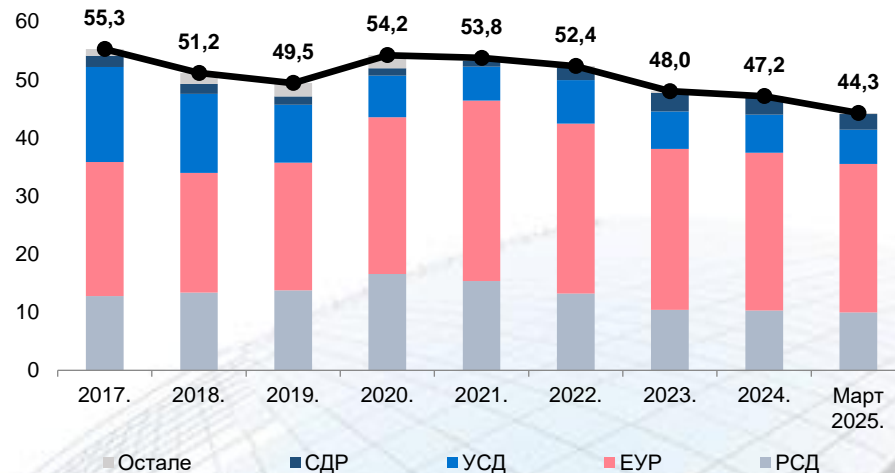
Графикон 15. Фискални резултат и примарни фискални резултат сектора државе

(у % БДП-а и у млрд динара)

- Фискални дефицит у 2024. износио је 191,9 млрд динара (2% БДП-а), примарни дефицит износио 23,7 млрд динара.
- У Т1 2025. је забележен фискални дефицит од 28,6 млрд динара (-1,2% БДП-а), уз примарни суфицит (1% БДП-а).
- Капитални расходи су у Т1 2025. износили 92,3 млрд динара благо нижи у односу на исти период 2024.

Графикон 16. Јавни дуг централне државе (у % БДП-а)

- Учешће јавног дуга централне државе у БДП-у је на опадајућој путањи и у оквирима је мастрихтских критеријума.
- На крају марта 2025. учешће јавног дуга централне је износило 44,3% (јавни дуг сектора државе 44,6%).

Референтна стопа је у мају 2025. задржана на нивоу од 5,75%

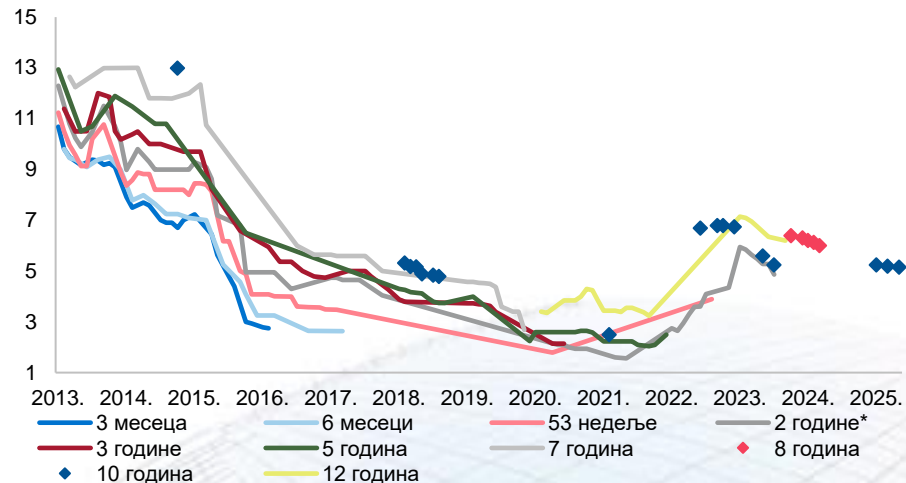
Графикон 17. Каматне стопе
(у %)

Приликом доношења овакве одлуке, ИО НБС је узео у обзир првенствено следеће факторе:

- да је и поред знатног смањења инфлације и њеног кретања у границама циља, неопходно наставити са спровођењем опрезне монетарне политике јер домаћа инфлација у великој мери зависи од кретања на светским робним и финансијским тржиштима, која тренутно карактерише висок степен волатилности под утицајем неизвесности у погледу трговинских политика водећих светских економија,
- очекивања тржишних учесника да ће Европска централна банка вероватно наставити да ублажава монетарну политику, што би требало да се одрази на повољније услове евроиндексираног задуживања код нас.

Графикон 18. Каматне стопе на примарном тржишту државних динарских ХоВ
(на годишњем нивоу, у %)

Извор: Министарство финансија.

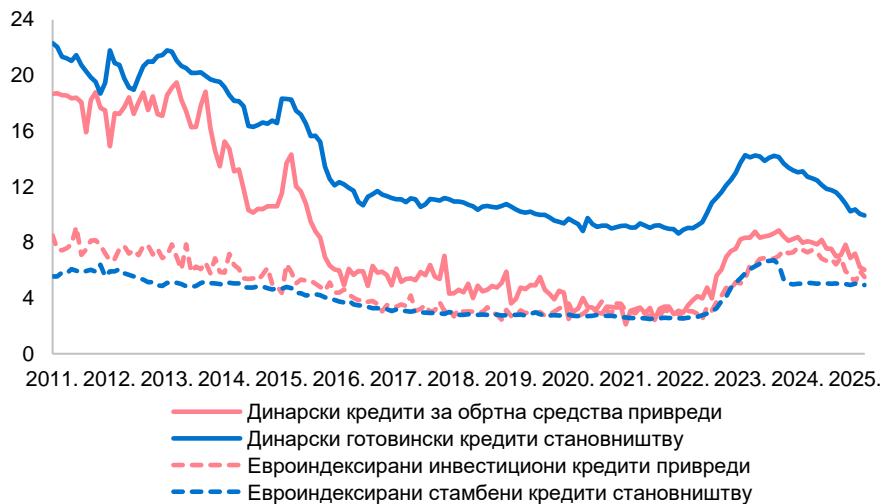
* Искључене купонске ХоВ чија је каматна стопа везана за референтну каматну стопу НБС.

- Целокупан портфељ динарских државних ХоВ чине дугорочне ХоВ (5+ година).
- У јануару 2025, одржана је прва аукција након добијања инвестиционог кредитног рејтинга, за продају, која је према рекордном обиму продаје и тражњи (111,3 млрд динара и 158 млрд динара, респективно) најуспешнија аукција до сада. Купонска и извршна стопа биле су изједначене на нивоу од 5,25%.
- На аукцијама 10,5-годишњих динарских обвезница у марту и мају продате су ХоВ у износу од 40,1 млрд динара по номиналној вредности, при чему је стопа приноса снижена на 5,16%.

Пад каматних стопа на кредите и раст кредитне активности

Графикон 19. Каматне стопе на новоодобрене кредите

(на годишњем нивоу, у %)

* До децембра 2014. године, готовински кредити су били у оквиру осталих кредита, након чега су приказани као посебна категорија.

- Ублажавање монетарне политике НБС и ЕЦБ се одражава на ниже каматне стопе на **нове кредите** привреди и становништву:
 - Каматна стопа на динарске кредите привреди у марту 2025. је износила 6,3% (6,9% крајем 2024. и 8,3% крајем 2023);
 - Каматна стопа на динарске кредите становништву у марту 2025. је износила 9,9% (9,9% крајем 2024. и 12,5% крајем 2023).
- Каматне стопе на стамбене кредите ограничене су нивоу од 5% у овој години, а уведена су ограничења и на каматне стопе на друге врсте кредита физичким лицима.

Графикон 20. Кредити привреди и становништву

(мг. стопе раста, у %, по сталном курсу, 30. септембар 2024.)

- Кредитна активност повећана је у 2024. години за 8,2%, вођена растом кредита становништву и привреди. Том расту допринели су ублажени кредитни стандарди и нижи трошкови финасирања. Кредити привреди повећани су у 2024 за 4,8%, а кредити становништву за 10,4%, уз израженији раст динарских кредита.
- Кредитна активност додатно је убрзала мг. раст током Т1 2025. на 10,0% у марту, при чему су кредити становништву убрзали мг. раст на 11,6%, док су кредити привреди били виши за 7,4% мг.

Србија је добила инвестициони кредитни рејтинг у октобру 2024. године као резултат јачања макроекономских фундамената

Табела 1. Промене кредитног рејтинга и изгледа

	2020.	2021.	2022.	2024.	
S&P	<i>BB+</i> /стабилни ³⁾	<i>BB+</i> /позитивни ⁷⁾	<i>BB+</i> /стабилни ⁴⁾	<i>BB+</i> /позитивни ²⁾	<i>BBB-</i> /стабилни ⁶⁾
Fitch				<i>BB+</i> /позитивни ⁵⁾	
Moody's		<i>Ba2</i> /стабилни ¹⁾		<i>Ba2</i> /позитивни ⁵⁾	

Извор: НБС.

1) Март, 2) Април, 3) Мај, 4) Јун, 5) Август, 6) Октобар, 7) Децембар.

Напомена: У 2023. није било промене рејтинга и изгледа.

- Агенција **Standard & Poor's** повећала је у октобру 2024. кредитни рејтинг Србије на ниво инвестиционог ранга (**BBB-**). Агенција **Fitch** је у јануару 2025. потврдила кредитни рејтинг Србије на нивоу **BB+**, са позитивним изгледима, док је агенција **Moody's** у августу 2024. задржала кредитни рејтинг Србије на нивоу **Ba2**, уз повећање изгледа на позитивне.
- Као кључни фактори који доприносе повољној оцени кредитног рејтинга истичу се висок реални раст БДП-а у односу на претпандемијски ниво, удвостручене девизне резерве, значајно смањење учешћа јавног дуга у БДП-у, као и одговорно вођење монетарне и фискалне политике.

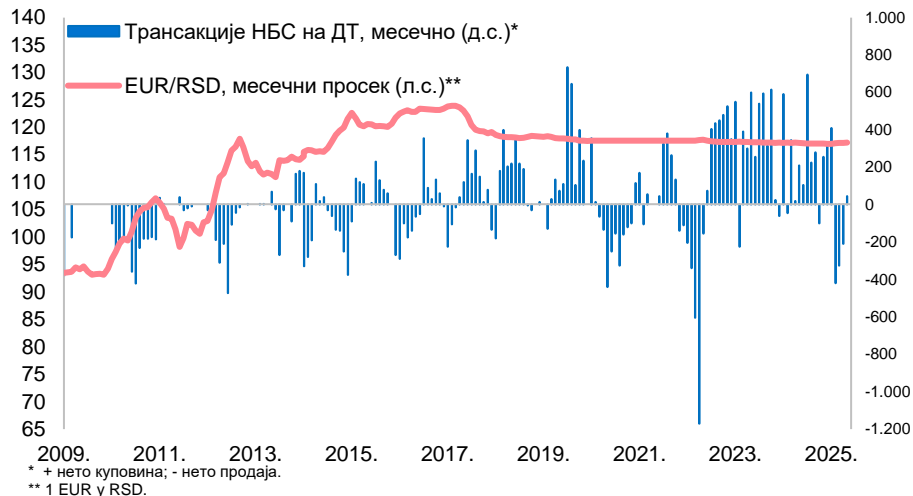
Графикон 21. Показатељ премије ризика за дуг у еврима – **EURO EMBIG**

- Након што се кретала доминантно силазном путањом у претходне две године, на шта је утицало ублажавање глобалних финансијских услова и јачање домаћих макроекономских фундамената, премија ризика Србије је умерено повећана од почетка године.
- Раст премије ризика Србије првенствено је последица појачане глобалне неизвесности услед јачања протекционизма. У односу на крај 2024, премија ризика Србије на бази дуга у еврима је на крају априла била виша за 35 б.п. и износила је 229 б.п.

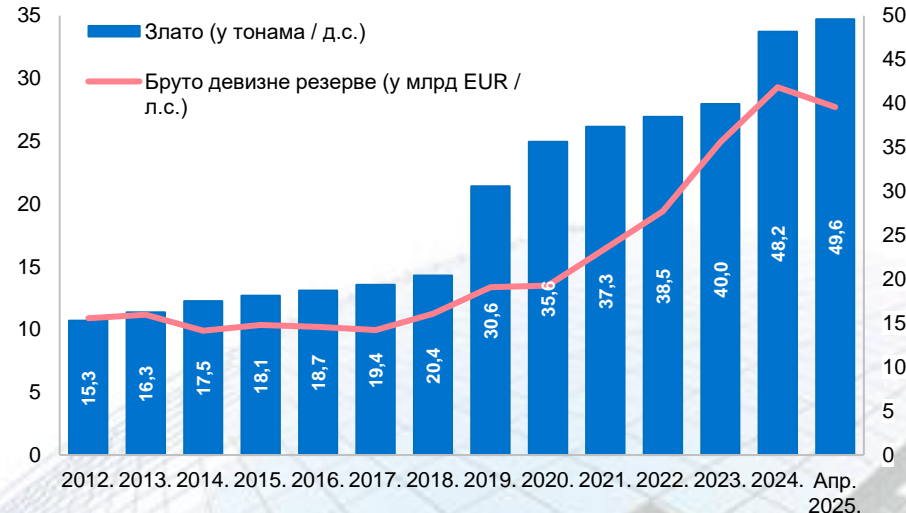
Одржана је релативна стабилност девизног курса, а девизне резерве су на високом нивоу

Графикон 22. Кретање курса динара и трансакције НБС на МДТ-у (ЕУР/РСД л.с., у млн ЕУР д.с.)

- У 2024. динар је ојачао према еврџ за 0,1%, а НБС је на МДТ-у нето купила 2,725 млрд евра.
- Депрецијацијски притисци били су доминантни током Т1 2025, а највише им је доприносила сезонски повећана тражња резидената за девизама, пре свега увозника енергената. Ти притисци постепено су слабили током Т1, а у априлу преовладали су апрецијацијски притисци.
- Током четири месеца 2025. динар је ослабио према еврџ за 0,2%, при чему је НБС на МДТ-у у том периоду, укључујући и нето куповину у априлу, нето продала 910,0 млн евра.

Графикон 23. Девизне резерве НБС (у млрд ЕУР л.с., у тонама д.с.)

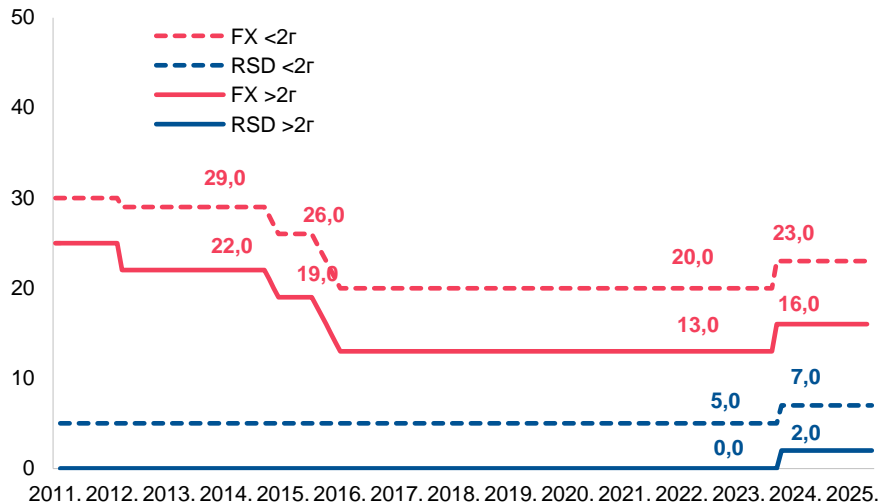

- Девизне резерве су након достизања рекордних 29,3 млрд евра крајем 2024, смањене од почетка 2025. и крајем априла су износиле 27,7 млрд евра.
- Такав ниво девизних резерви обезбеђује покривеност од око седам месеци увоза робе и услуга и око 170% новчане масе М1, што је знатно изнад стандарда којима се утврђује њихова адекватност.
- У односу на 2012. количина злата у девизним резервама је увећана три пута.

Динаризација финансијског система на узлазној путањи

Графикон 24. Стопа обавезне резерве (у %)

Графикон 25. Динаризација пласмана и депозита сектора привреде и становништва и динарски део јавног дуга (у %)

НБС подстиче процес динаризације кроз обезбеђење ниске и стабилне инфлације у средњем року, очување релативне стабилности девизног курса, као и другим мерама којима подстиче динарске изворе финансирања.

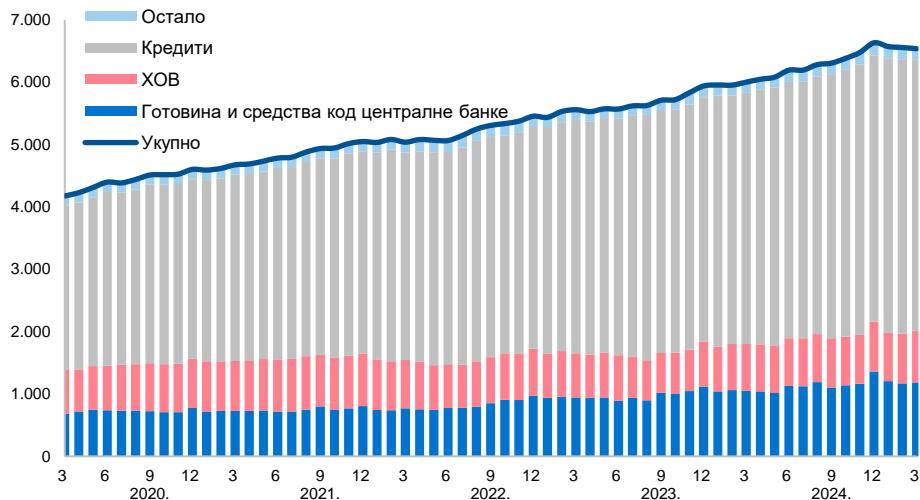
Народна банка Србије је у септембру 2023. повећала стопе обавезне резерве:

- за по 3 п.п. на девизну основицу (на 23% и 16%, за обавезе са уговореном рочношћу до и преко 2Г, респективно), и стопе њеног динарског издвајања по 8 п.п. (на 46% и 38%, зависно од рачности обавеза).
- за по 2 п.п. на динарску основицу, на 7% и 2%, зависно од рачности обавеза.

- Динаризација пласмана становништву имала је изражен тренд раста – са 35,1% (2012) на 55,5% (март 2025), што је резултирало растом и динаризације пласмана привреде и становништву на 37,8% у марту (за 9,8 п.п. више у односу на крај 2012).
- Динарска штедња повећана је за готово 40% током 2024, а тренд раста настављен је и у 2025. и крајем априла је износила 192,7 млрд динара. Уз учешће динарских депозита код привреде близу 61%, динаризација депозита привреде и становништва повећана је за 25,4 п.п. у односу на крај 2012. и у марту 2025. износила је 44,7%.

Традиционално банкарство углавном финансирано домаћим депозитима

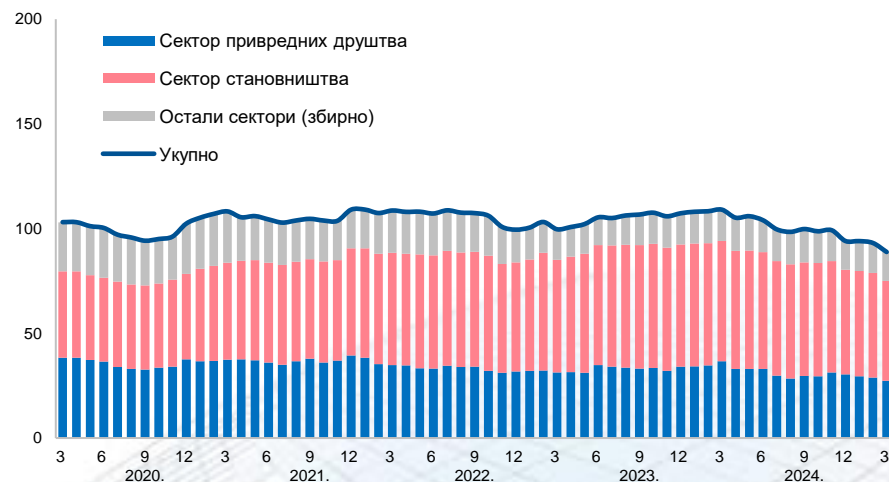
Графикон 26. Структура aktive банкарског сектора
(у млрд РСД)

Извор: НБС

- Аверзија према ризику у ранијим периодима криза довела је до интензивнијег инвестирања банака у нискоризичне државне ХоВ. Учешће ХоВ у укупној активи банкарског сектора се након 2015. стабилизовало и на крају марта 2025. износи 12,6%.
- У структури обавеза преовлађују депозити становништва и привреде чије је учешће стабилно и на крају марта 2025. износи 45% и 32%, респективно.
- Присутна је валутна усклађеност имовине и обавеза с обзиром на то да нето отворена девизна позиција чини свега 1,5% регулаторног капитала на крају марта 2025.

Графикон 27. Квалитет aktive – проблематични кредити
(у млрд РСД)

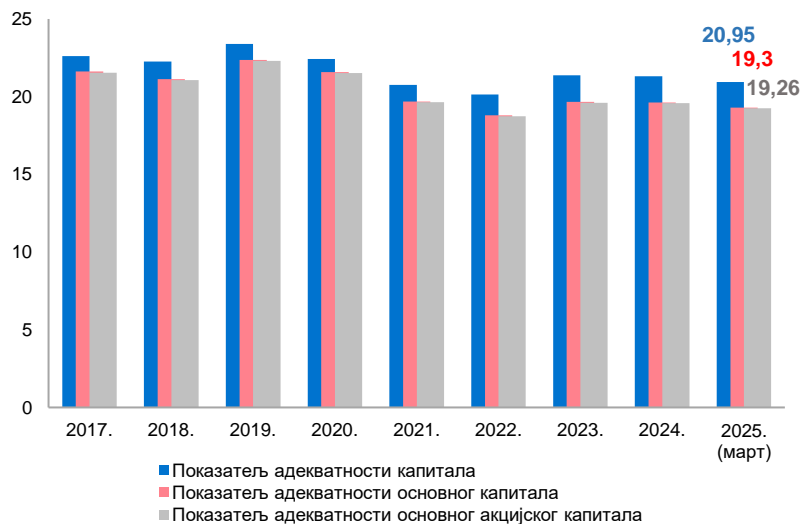

Извор: НБС

- Успешна реализација Стратегије за решавање NPL и других мера НБС резултирала је значајним смањењем апсолутног износа NPL у портфолијима банака, док је учешће NPL у укупним кредитима на крају марта 2025. године на историјском минимуму од 2,3%.
- Стање апсолутног износа NPL је од почетка 2024. године стабилно уз благу тенденцију пада. На крају марта 2025. у секторској структури NPL највећи је удео сектора становништва (53,6%) и привредних друштава (30,8%).
- Најзначајнији канали смањења NPL су наплата, отпис и уступање (продаја) трећим лицима.

Конзервативни оквир допринео је отпорности банкарског сектора на шокове

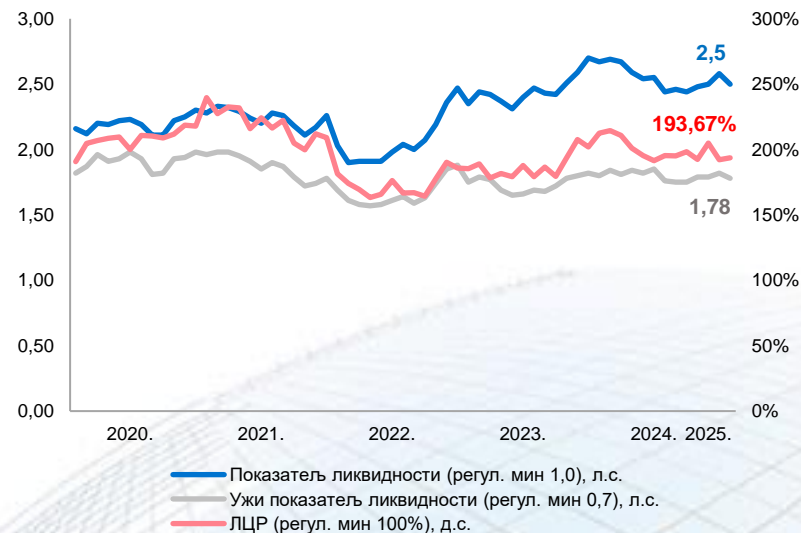
Графикон 28. Капитализација српског банкарског сектора (у %)

Извор: НБС

- Висока капитализованост банкарског сектора резултат је снажних пруденцијалних мера.
- Банке поседују значајне резерве капитала које им омогућавају покриће ризика чак и у случају претпостављеног најпесимистичнијег сценарија у стрес тестовима.
- У структури регулаторног капитала банкарског сектора преовлађује најквалитетнији основни акцијски капитал са више од 90% учешћа.
- Високу солвентност банкарског сектора потврђује и показатељ леверица, чија је вредност на крају марта 2025. износила 10,0%.

Графикон 29. Индикатори ликвидности српског банкарског сектора

Извор: НБС

- Банкарски сектор карактерише висока ликвидност - показатељи ликвидности су на нивоима знатно вишим од регулаторних минимума.
- Ликвидна средства чинила су 44,1% укупне aktive банкарског сектора на крају марта 2025. године.
- Однос кредита и депозита нефинансијских клијената који је на крају марта 2025. године износио 76,1%, говори о стабилној структури извора финансирања и уопште ликвидности банкарског сектора.

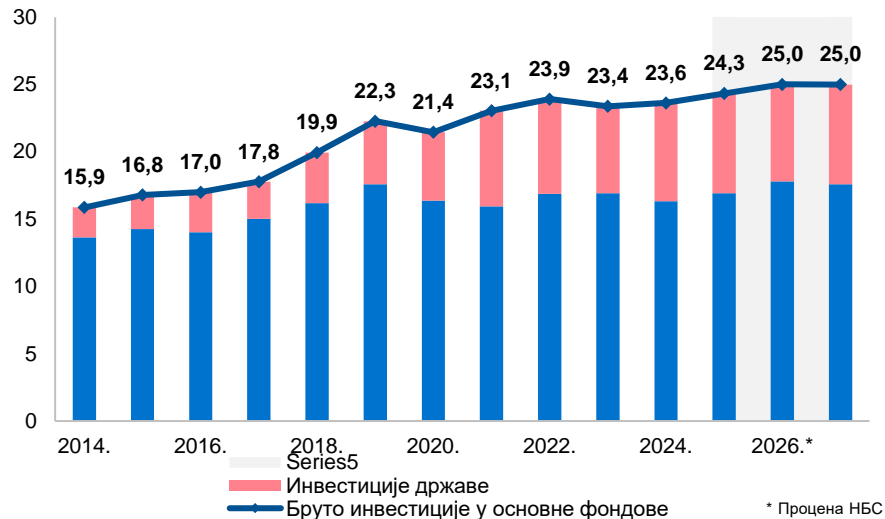
Структурни слајдови

Капитал, рад и факторска продуктивност

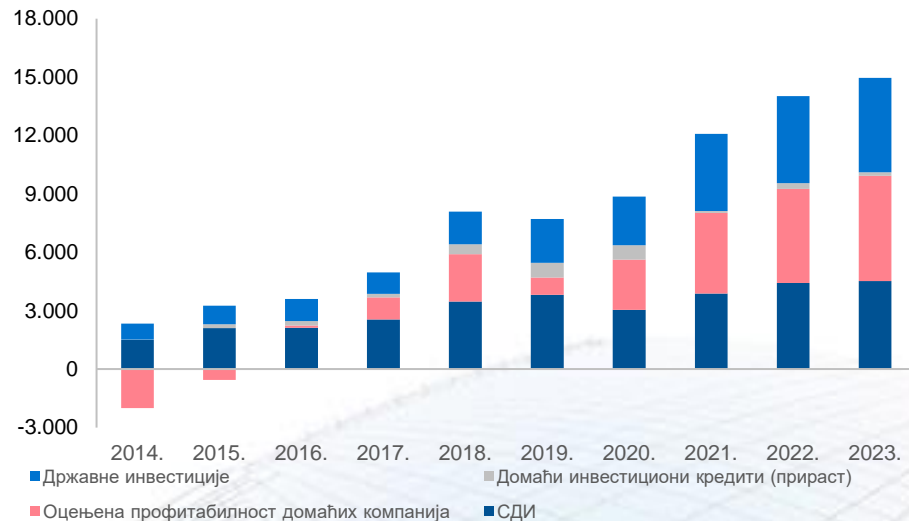
Графикон 30. Учешће фиксних инвестиција у БДП-у

(номинално, у % БДП-а)

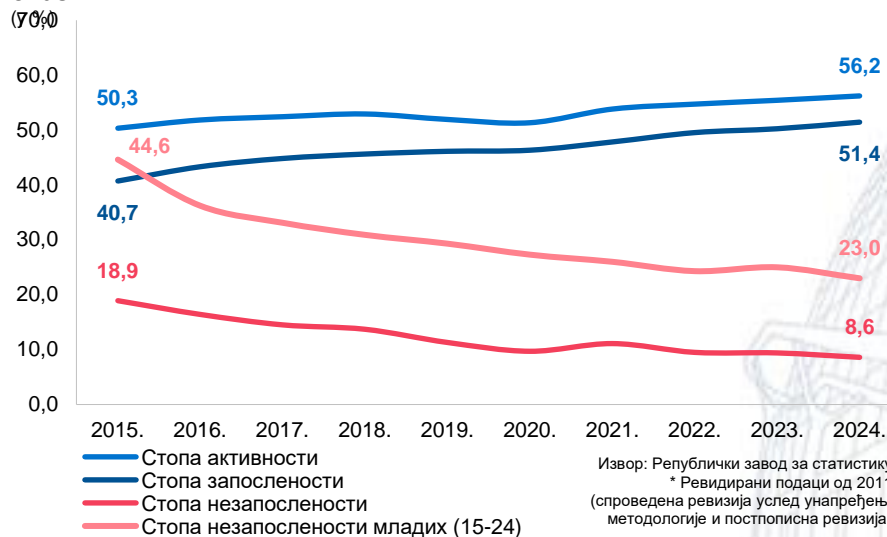

Графикон 31. Кључни извори финансирања инвестиција

(у млн евра)

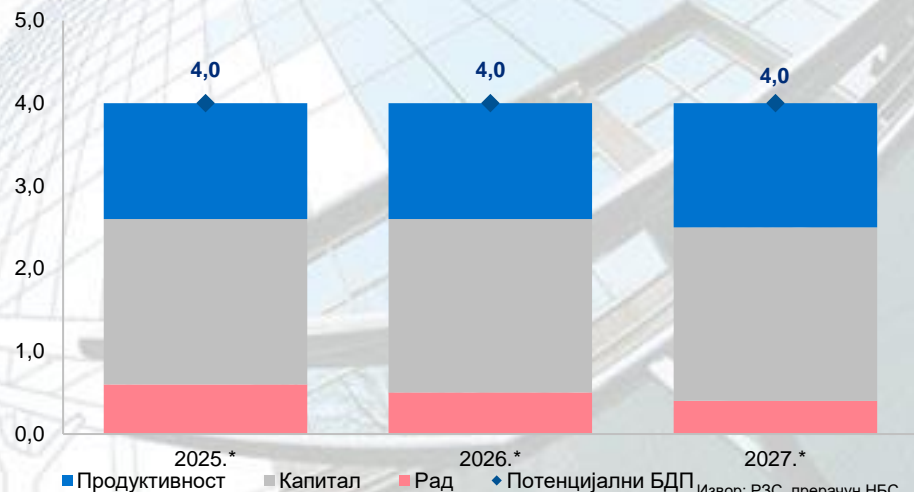

Графикон 32. Индикатори тржишта рада према Анкети о радној снази*

Графикон 33. Кретање продуктивности укупне економије*

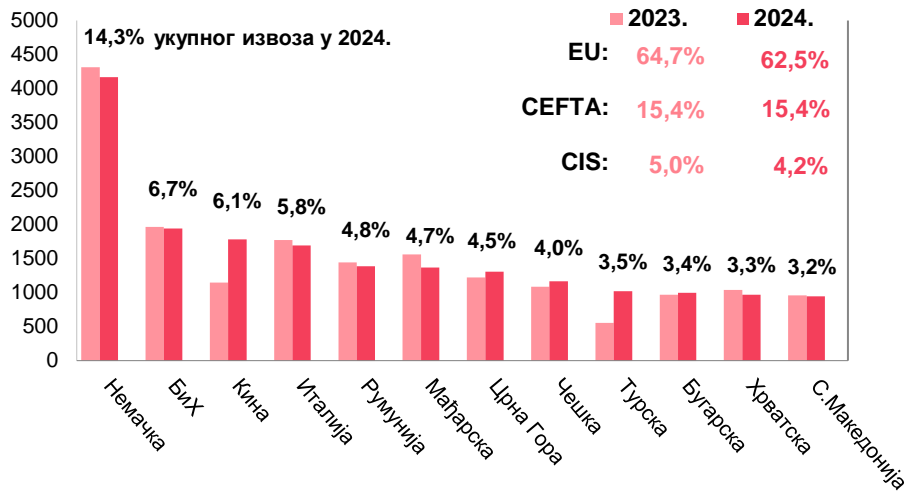
(стопе раста, у %)

Географска структура спољне трговине

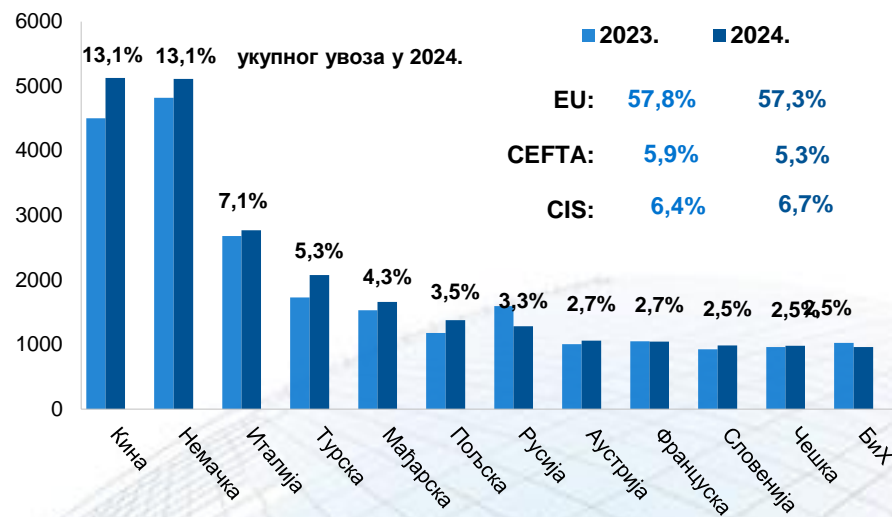
Графикон 34. Извоз робе по земљама у 2024 / 2023.

(млн ЕУР и % укупног)

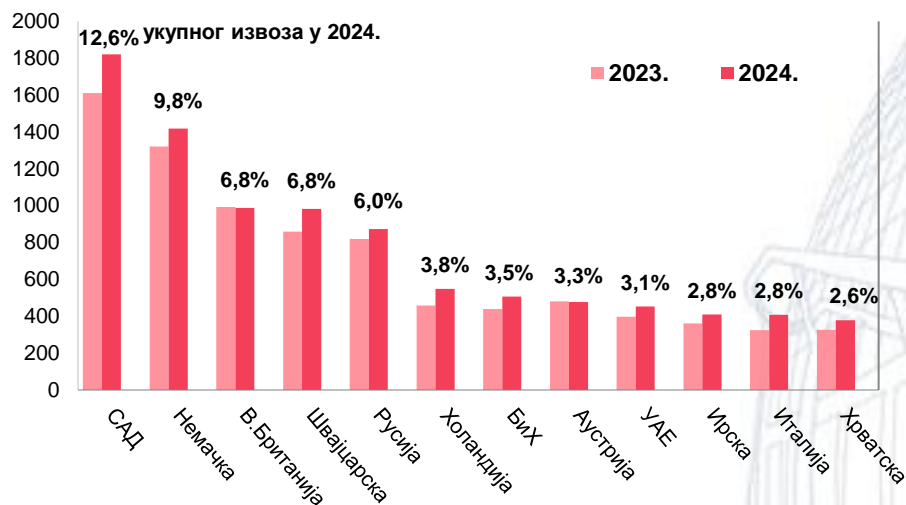
Графикон 35. Увоз робе по земљама у 2024 / 2023.

(млн ЕУР и % укупног)

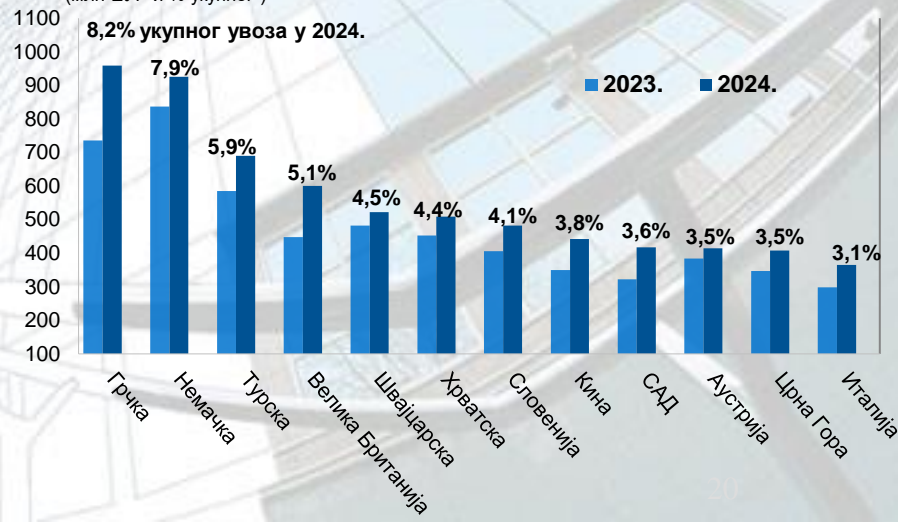
Графикон 36. Извоз услуга по земљама у 2024 / 2023.

(млн ЕУР и % укупног)

Графикон 37. Увоз услуга по земљама у 2024 / 2023.

(млн ЕУР и % укупног)

Графикон 38. Конкурентност Србије по областима

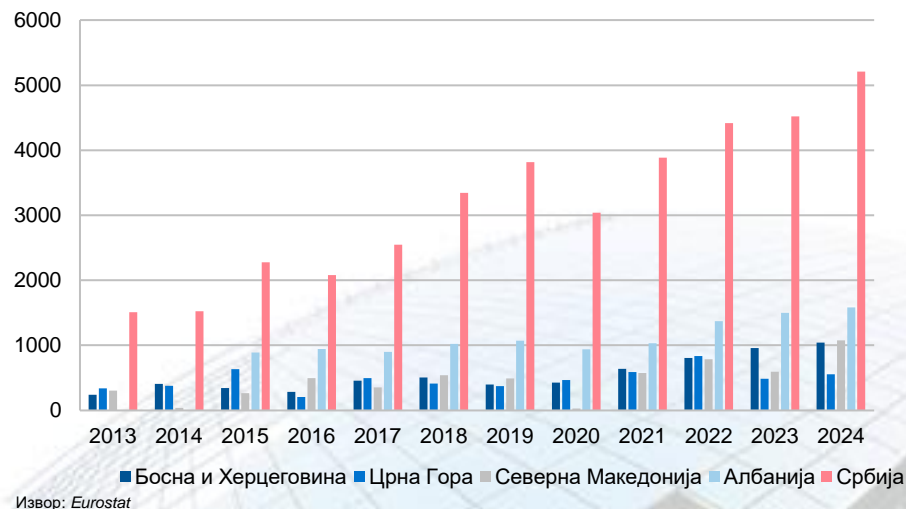
(оцена, 5 означава највишу оцену)

- Раст конкурентности Србије потврђује и *OECD*-ов извештај о конкурентности Западног Балкана за 2024. годину.
- У односу на извештај за 2021. Србија је напредовала у 8 од 15 области
- Најизраженији напредак у односу на 2021. годину Србија је остварила у областима пољопривреде, науке, технологије и иновација и политике запошљавања.
- У 13 области Србија има бољи резултат у односу на просек региона Западног Балкана.

Графикон 39. Прилив СДИ по земљама региона

(у млн евра)

- Нека од издвојених достигнућа:
 - унапређење транспортне, посебно железничке инфраструктуре, раст покривености Интернетом, тржиште за дневно трговање електричном енергијом;
 - регионални лидер у привлачењу СДИ и трговини, уз раст извоза производа са високом додатом вредношћу, ефикасна пореска администрација;
 - напредак у дигитализацији (између осталог проширење услуга е-управе, национални портал отворених података на напредној платформи, увођење нових технологија укључујући и вештачку интелигенцију).

Закон о заштити корисника финансијских услуга

□ **Стамбени кредити:**

- **до 31. децембра 2025. године:** Код **постојећих** и **нових** стамбених кредита с **променљивом** каматном стопом не може се **применити** номинална каматна стопа већа од **5%**, а код **нових** стамбених кредита с **фиксном** каматном стопом не може се **уговорити** номинална каматна стопа већа од **5%**.
- **од 1. јануара 2026. до 31. децембра 2027. године:** Код стамбених кредита с **променљивом** каматном стопом неће моћи да се **примени** номинална каматна стопа већа од **просечне пондерисане** каматне стопе за **постојеће** уговоре о стамбеном кредиту с **променљивом** каматном стопом у истој валути (индексације) **увећане за 1/5**. Код стамбених кредита с **фиксном** каматном стопом неће моћи да се **уговори** номинална каматна стопа већа од **просечне пондерисане** каматне стопе за **нове** уговоре о стамбеном кредиту с **фиксном** каматном стопом у истој валути (индексације) **увећане за 1/5**.
- **од 1. јануара 2028. године:** Код стамбених кредита с **променљивом** каматном стопом неће моћи да се **примени** номинална каматна стопа већа од **просечне пондерисане** каматне стопе за **постојеће** уговоре о стамбеном кредиту с **променљивом** каматном стопом у истој валути (индексације) **увећане за 1/4**. Код стамбених кредита с **фиксном** каматном стопом неће моћи да се **уговори** номинална каматна стопа већа од **просечне пондерисане** каматне стопе за **нове** уговоре о стамбеном кредиту с **фиксном** каматном стопом у истој валути (индексације) **увећане за 1/4**.
- ЕКС у тренутку закључења уговора о стамбеном кредиту не може бити већа од стопе затезне камате из чл. 11. Закона **умањене за 2,5 п.п.**

□ **Остали кредити:** Код кредита с **променљивом** каматном стопом не може се **применити** номинална каматна стопа већа од **просечне пондерисане каматне стопе** за **постојеће** уговоре исте врсте, односно намене у истој валути (индексације) **увећане за 1/4**. ЕКС у тренутку закључења ових уговора не може бити већа од стопе затезне камате из чл. 11. Закона **увећане за 4 п.п.**

□ **Кредитне картице:** ЕКС у тренутку закључења уговора не може бити већа од стопе затезне камате из чл. 11. Закона **увећане за 6 п.п.**, док се и на уговоре **закључене до почетка примене** чл. 76. Закона примењује НКС која не може бити већа од стопе затезне камате из чл. 11. Закона **увећане за 6 п.п.**

□ **Прекорачења по рачунима:** ЕКС у тренутку закључења уговора не може бити већа од стопе затезне камате из чл. 11. Закона **увећане за 8 п.п.**, док се и на уговоре **закључене до почетка примене** чл. 76. Закона примењује НКС која не може бити већа од стопе затезне камате из чл. 11. Закона **увећане за 8 п.п.**

Обезбеђене су регулаторне претпоставке за бројне олакшице у отплати обавеза

- ❑ **Изменама прописа из своје надлежности НБС је омогућила спровођење државног програма стамбених кредита за младе**
 - ✓ Банке при одобрењу кредита у оквиру овог програма могу да примене LTV (loan to value) лимит од 99% (учешће клијента при финансирању куповине непокретности из кредита може бити 1%), као и нижи пондер ризика од 35% на целокупну изложеност по основу стамбеног кредита који се одобрава у оквиру програма подршке државе младима за куповину прве стамбене непокретности.

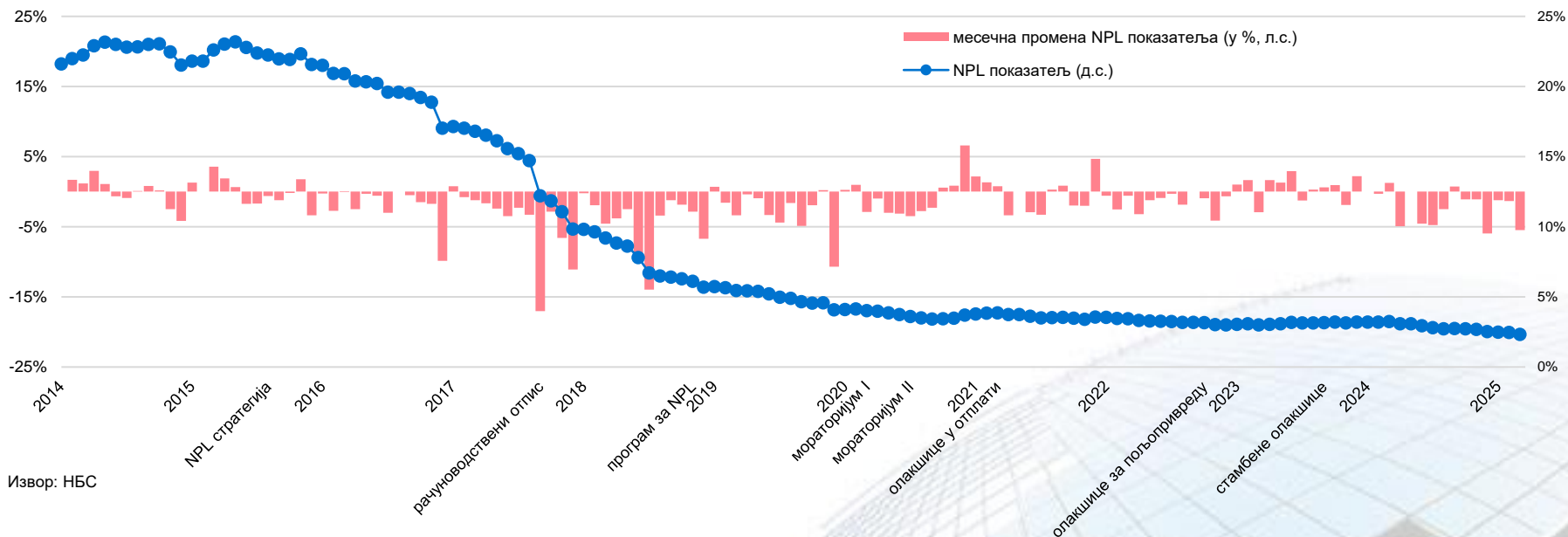
- ❑ **Олакшице осталим корисницима стамбених кредита за куповину првог стана (трајна олакшица)**
 - ✓ Износ кредита и до 90% вредности непокретности уз нижи пондер ризичности таквих изложености чиме се банке подстичу на одобравање кредита са нижим учешћем.

- ❑ **Олакшице корисницима готовинских, потрошачких и других ненаменских кредита**
 - ✓ Одобравање потрошачких кредита до 90.000 динара по поједностављеној процедури (важење мере продужено до краја јуна 2025. године).
 - ✓ Омогућено једно реструктурирање готовинских, потрошачких и осталих ненаменских кредита грађанима без последица на капитал банке (децембра 2022. уведено као трајна мера).

Графикон 40. NPL показатељ

(у %)

- Смањење *NPL* показатеља за 20,85 п.п., са максималних 23,18% у мају 2015. на историјски минимум од 2,33% у марту 2025. је резултат системског приступа решавању *NPL*, правовремене имплементације адекватних мера и одрживости постигнутих резултата.
- Најзначајније мере и прописи које су допринеле смањењу *NPL*:
 - Стратегија за решавање проблематичних кредита (за период 2015-2018)
 - Одлука о рачуноводственом отпису билансне активе банке (у примени од септембра 2017)
 - Програм за решавање проблематичних кредита (за период 2018-2020)

Заштитни слојеви капитала

- Увођењем заштитних слојева капитала повећава се отпорност банака на губитке, смањују се прекомерне или потцењене изложености и ограничава се расподела капитала.
- Ови макропруденцијални инструменти треба да ограниче системске ризике у финансијском систему, који могу бити цикличне (заштитни слој за очување капитала и контрациклични заштитни слој) или структурне природе (заштитни слој за системски значајне банке и заштитни слој за структурни системски ризик).
- Следећи заштитни слојеви капитала примењују се у Републици Србији:
 - Заштитни слој за очување капитала;
 - Контрациклични заштитни слој капитала, у циљу ублажавања и спречавања прекомерног кредитног раста;
 - Заштитни слој капитала за системски значајне банке, у циљу ограничавања системских последица неадекватних подстицаја у смислу фаворизовања појединих финансијских институција;
 - Заштитни слој капитала за структурни системски ризик, ради ограничавања ризика евроизације, који је један од кључних структурних, нецикличних системских ризика по стабилност финансијског система Републике Србије.
- Заштитни слојеви за очување капитала могу се састојати само из елемената основног акцијског капитала у износу од 2,5% ризичне активе за заштитни слој за очување капитала, 1% или 2% ризичне активе за заштитни слој капитала за системски значајне банке у зависности од нивоа системског значаја и 3% укупних девизних и девизно индексираних пласмана банке одобрених привреди и становништву у Републици Србији за заштитни слој капитала за структурни системски ризик. За контрациклични заштитни слој капитала утврђена је стопа од 0%.
- Заштитни слојеви капитала примењују се од 30. јуна 2017.

Преглед економских кретања у Србији

*Пројекција НБС

Србија

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.*	2026.*
Реални БДП, мг. стопе раста (у %)	-0,4	0,5	-1,8	1,3	3,0	2,4	4,6	4,8	-1,0	7,9	2,6	3,8	3,9	3,5	4,5
Приватна потрошња (у %)	-2,2	-1,8	-0,3	-0,4	1,9	2,1	2,8	3,7	-2,1	7,7	3,5	0,5	4,2	3,4	4,2
Државна потрошња (у %)	2,0	-2,7	-0,9	-4,2	-1,7	2,3	3,8	3,7	3,4	4,1	1,3	-2,4	2,5	2,5	2,5
Фиксне инвестиције, у %	13,9	-12,1	-3,5	5,4	5,5	7,6	16,8	16,9	-1,4	14,7	2,2	9,7	6,5	5,2	8,5
Извоз (у %)	2,9	18,0	4,3	9,0	10,9	7,9	9,0	7,3	-4,6	20,4	17,0	2,7	3,2	3,9	5,0
Увоз (у %)	1,5	7,2	5,1	6,8	6,4	10,3	11,1	9,8	-4,0	17,7	16,2	-1,6	8,3	6,1	5,5
Стопа незапослености (у %)⁴	25,9	24,0	20,6	18,9	16,4	14,5	13,7	11,3	9,7	11,1	9,5	9,4	8,6		
Номиналне зараде (у %)⁵	9,0	6,2	1,4	-0,2	3,7	3,9	6,5	10,6	9,4	9,6	13,8	14,8	14,1	11,1	
Новчана маса (МЗ) (у %)	9,4	4,6	7,6	6,6	11,6	3,6	14,5	8,4	18,1	13,3	6,9	12,7	13,5		
Индекс потрошачких цена² (у %)	7,3	7,9	2,1	1,4	1,1	3,2	2,0	1,9	1,6	4,0	11,9	12,1	4,6	3,7	3,2
НБС референтна каматна стопа³ (у %)	11,25	9,5	8,00	4,50	4,00	3,50	3,00	2,25	1,00	1,00	5,00	6,50	5,75	5,75	
Дефицит текућег рачуна ВРМ-6 (у % БДП-а)	-10,5	-5,5	-5,4	-3,3	-2,8	-5,0	-4,6	-6,6	-3,9	-4,1	-6,6	-2,4	-6,3	-6,2	-6,0
Дефицит опште државе (у % БДП-а)	-6,2	-4,9	-5,9	-3,3	-1,1	1,1	0,6	-0,2	-7,7	-3,9	-3,0	-2,1	-2,0		

¹ Не укључује ефекат промена у залихама

² Просечна инфлација у посматраној години.

³ Последњи расположив податак.

⁴ Анкета о радној снази. Ревидирани подаци од 2011. године.

⁵ Номиналне зараде се од 2018. објављују према новој методологији. Процена за 2025. су подаци за период јануар-фебруар 2025. године.

Преглед кретања у банкарском сектору

Србија	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	март 2025.
Број банака ¹	30	31	29	27	26	26	23	21	20	20	19
Број запослених	24.257	23.847	23.055	22.830	23.087	22.823	22.550	21.995	21.899	22.286	21.886
Број филијала	1.730	1.719	1.627	1.598	1.598	1.576	1.515	1.371	1.341	1.337	1.316
ННП банкарска актива	796	813	813	779	800	786	867	936	986	983	1.047
Учешће страних банака, %	76,1	76,7	76,9	75,4	75,7	86,0	87,0	83,6	76,9	77,5	78,0
Актива (нето), млн евра	25.059	26.253	28.440	31.931	34.731	39.132	42.931	46.500	50.705	56.705	55.795
Капитал, млн евра	5.090	5.122	5.631	5.725	6.002	6.098	6.120	6.138	6.981	7.890	7.546
Кредити (брuto), млн евра	16.175	16.442	17.565	19.406	21.111	23.439	25.938	28.142	28.534	31.787	32.515
од чега бруто НПЛ, млн евра	3.491	2.800	1.730	1.105	862	871	927	848	916	804	758
Бруто НПЛ показатељ, %	21,6	17,0	9,8	5,7	4,1	3,7	3,6	3,0	3,2	2,5	2,3
Исправке вредности бруто НПЛ-а, %	62,3	67,8	58,1	60,2	61,5	59,0	56,3	58,1	60,5	62,3	61,7
Депозити, млн евра	16.523	18.242	19.924	23.115	25.197	28.984	32.483	35.504	38.389	43.555	42.736
Профит пре опорезивања, млн евра	79,9	172,5	579,8	640,6	575,6	391,9	458,1	849,1	1.179	1.507	430
Показатељ адекватности капитала, %	20,9	21,8	22,6	22,3	23,4	22,4	20,8	20,2	21,4	21,3	21,0
Показатељ адекватности основног акцијског капитала, %	-	-	21,5	21,1	22,3	21,5	19,7	18,8	19,6	19,6	19,3
Показатељ левериџа, %	-	-	11,1	12,6	13,6	12,4	11,1	10,3	10,3	9,9	10,0
Рацио ликвидности	2,1	2,1	2,0	2,0	2,2	2,2	2,1	2,2	2,5	2,5	2,5
Показатељ покрића ликвидном активом, %	-	-	239,5	213,3	199,3	211,8	199,8	177,5	193,7	192,4	193,7
Показатељ девизног ризика, %	4,4	2,7	2,9	4,5	1,5	1,0	1,0	1,8	1,2	1,8	1,5
ROA, %	0,3	0,7	2,1	2,1	1,7	1,1	1,1	1,9	2,4	2,8	3,1
ROE, %	1,6	3,4	10,6	11,3	9,8	6,5	7,5	13,8	18,0	20,3	22,3
Нето каматна маржа ² , %	4,3	3,9	3,7	3,6	3,3	3,0	2,7	2,9	4,0	4,1	3,6

¹ НБС је одузела дозволу за рад Универзал банци Београд 31. јануара 2014. године и Југобанци Југбанци ад Косовска Митровица 2. априла 2018. године. НБС је дала дозволу за рад Mirabank 16. децембра 2014. године, а банка је почела с радом у априлу 2015. године. НБС је дала дозволу за рад Bank of China Srbija 20.12.2016. године. Findomestic banka ad Beograd је 1. јула 2017. године припојена Direktnoj banci ad Beograd. Јубанка ад Београд је 23. децембра 2017. године припојена АИК банци ад Београд. Pigeaus банка је 26. октобра 2018. припојена Директној банци. Војвођанска банка 25. априла 2019. спојена са ОТП банком (под именом Војвођанска). ОТП банка 29. априла 2021. године спојена са Војвођанском банком (под именом ОТП). мтс банка а.д. Београд је 30. јуна 2021. године припојена Банци Поштанској Штедионици. Директна банка а.д. Крагујевац је 10. децембра 2021. године припојена у Еуробанк - Директна а.д. Београд. NLB банка а.д. Београд је 29. априла 2022. године се спојила са Комерцијалном банком а.д. Београд под именом NLB Комерцијална банка а.д. Београд. Наша АИК банка а.д. Београд је припојена АИК банци а.д. Београд 01.12.2022. године. RBA банка је припојена Raiffeisen банци 29. априла 2023. године. Eurobank Direktna акционарско друштво Beograd је 28.3.2025. године припојена АИК банци а.д. Београд (која је променила пословно име у AikBank акционарско друштво Beograd), од ког датума у банкарском сектору Републике Србије послује 19 банака.

² Нето каматна маржа у односу на просечну укупну активу